



*Naturbetesmarkerna är en viktig resurs för flora och fauna på Söderåsen. Här den gamla gatumarken i Åvarps fålads naturreservat.
Foto: Bent Hertzman*

Jordbruket på Söderåsen

Beskrivning

De öppna jordbruksmarkerna på själva horsten Söderåsen (innefattar Kågerödsåsen) uppgår till ca 10 % av markarealen. Om man inkluderar de odlingsmarker som ligger inom riksobjektets gränser så blir arealen ca 20 %. Jordbruksmarken på själva horsten består av åkrar och betesmark. De små brukningsenheterna bryts av med åkerholmar, trädriddaer, stengården och odlingsrösen. Betesmarken är den vanligaste markanvändningstypen på åsen medan åkermark dominerar i slättlandskapet runt åsen.

Jordbruksmarken på Söderåsen ligger främst koncentrerad i landskapet norr om Åkarpmsmälla upp mot Hundseröd och Kongaö, runt Stenestad och i sluttningen runt Kärreberga i nord-

öst. Slättlandskapet mellan Ask, Konga och Röstånga samt runt Norra Vram är ett utpräglat öppet jordbrukslandskap.

Marken brukas av ett fåtal bönder som bor på och runt åsen samt av fritidsbönder som har hästar och får.

Analys hot – möjligheter

Det största hotet mot Söderåsens jordbruk är låg ekonomisk bärkraft.

Det öppna landskapet med små åkertegar och betesmarker är viktigt för naturvården, för kulturvården och för friluftslivet. Självklart måste det också vara intressant för bonden som ska livnära sig på detta jordbruk. Det är därför önskvärt att samhället stöder dessa bönder på olika sätt t ex. genom ekonomiska bidrag eller hjälp med arbetsinsatser.

Idag finns också många invånare på åsen som är fritidsbönder. Ofta har dessa mindre djurbesättningar som håller landskapet öppet.



Det öppna landskapet runt Lilla Ebbarp med Hakanstorps fälad och Konga klint i bakgrunden.

En betydande del av Söderåsens attraktionskraft är just möjligheten att kombinera boende med fritidsaktiviteter eller småskalig produktion. Under arbetet har det framkommit att många brukare upplever att de centrala miljöstöden, i olika former, inte bidrar till ett långsiktigt bevarande av de öppna kulturmarkerna. Regler är krångliga, kraven saknar ofta en verklighetsförankring och många onödiga konflikter har uppstått som inte gynnar den långsiktiga utvecklingen på Söderåsen. Detta är en betydelsefull fråga och den situation som för närvarande råder är djupt otillfredsställande.

Nationella miljö kvalitetsmål

De av regeringen fastslagna miljömålen som berör jordbruket på Söderåsen är:

Ett rikt odlingslandskap

Detta uppnås genom att odlingslandskapets och jordbruksmarkernas värde för biologisk produktion och livsmedelsproduktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden och kulturmiljövärdena bevaras och stärks

Ingen övergödning

Detta innebär att halterna av gödande ämnen i mark och vatten inte ska ha någon negativ inverkan på människors hälsa, förutsättningarna för biologisk mångfald eller möjligheterna till allsidig användning av mark och vatten.

Ställningstagande Förslag till åtgärder

Att nuvarande öppna kulturmarker och naturbete brukas och bibehålls öppna är ett övergripande mål. Detta mål kan genomföras med visst föreningsbidrag eller hänvisning och rådgivning om olika bidragsmöjligheter inom EU.

En viljeyttring gentemot olika jordbruksintressenter är:

- att all jordbruksmark på sikt odlas ekologiskt
- att miljöstöden anpassas och blir långsiktigt verk-samma.